

Lietuva išreiškia nuomonę

Lapkričio 6 d. įvyko Europos Sąjungos (ES) [pasitarimas](#) apie ES santykius su Rusija. [Užsienio politikos](#) vadovas Javier Solana prašė, kad ES pradėtų [derybas](#) su Rusija, kurios buvo [atidėtos](#) dėl konflikto tarp Rusijos ir Gruzijos. Derybos buvo atidėtos iki lapkričio 14 d., su [salyga](#), kad Rusija padarys, ką pažadėjo, kai konfliktas buvo sustabdytas.

ES užsienio politikos vadas Javier Solana (iš wikipedia)

Susirinkimui pirmininkavo Prancūzijos prezidentas Nicolas Sarkozy. Jis ragino ES lapkričio 14 d. pradėti atidėtas derybas su Rusija ypatingai todėl, kad Rusijos prezidentas Medvedevas išakė [trumpu nuotoliu](#) Iskander raketą [dislokuoti](#) į Kaliningradą.

Rusų raketa ir kareiviai Kaliningrade (iš <http://www.welt.de>)

Prezidentas Sarkozy pareiškė, kad Rusija daugmaž padarė, ką buvo pažadėjusi – sustabdė ginkluotą konfliktą ir pasitraukė iš Gruzijos. Tai turėtų patenkinti ES. Anot Sarkozy, reiktų pradėti derybas, kurios lies Europai labai svarbias problems, pvz., [energetiką](#), finansinę krizę, žmogaus teisių pažeidimus, problemas Irane, terorizmą, kovą su narkotikais, ir t.t.

Prancūzijos prezidentas Sarkozy (iš wikipedia)

"Nejaugi norime sukurti dar vieną Europos-Rusijos krizę?" jis paklausė. "Man tai neatrodo racionalu."

Prancūzų pasiūlymą priėmė net ir tokios Rusijai [nepalankios](#) valstybės kaip Švedija, Anglija, Čekija, Estija ir Latvija. Jos sutiko, kad Europos saugumo ir finansinės problemos yra svarbesnės negu [plonybės](#) apie konfliktą Gruzijoje.

Tačiau Lietuva, su Lenkijos pritarimu, nesutinka, kad Rusija laikosi savo pažadų. Štai ko ji dar nepadarė:

1. Prieš konfliktą Rusijos kariuomenė jau ilgai buvo Pietų Osetijoje (žrk. „Laikai vaikams“ rugsėjo ir spalio numerius). Dabar jos kariuomenė užėmė du naujus regionus Pietų Osetijoje, kur ji anksčiau nebuvo – Achalgori Pietų Osetijoje ir Kodori Abchazijoje. Iš tų dviejų regionų dar nepasitraukė.
2. Skaičius rusų kareivių ir ginklų Gruzijos žemėse yra žymiai didesnis, negu buvo anksčiau.

3. ES [stebėtojai](#) neįleidžiami į Rusijos užimtus regionus.

Anot lietuvių, visa tai [prieštarauja](#) tam, ką Rusija buvo pažadėjusi.

Todėl lapkričio 6 d. susirinkime Lietuva pareikalavo, kad ES ir Rusija susitiktų pasikalbėti tik apie padėtį Gruzijoje. Kalbos apie derybas su Rusija turėtų būti atidėtos iki gruodžio mėnesio, o galutinis sprendimas apie derybas su Rusija padarytas tik sekančių metų pradžioje.

Reikia prisiminti, kad sekančiais metais baigiasi Prancūzijos ES [pirmininkavimas](#). ES valdžią perims Čekija, kuri kritiškesnė Rusijos atžvilgiu negu Prancūzija.

“Europos Sąjungai gėdą daro tai, kad Rusija [neištesėjo savo pažadų](#) ES prezidentui Sarkozy,“ pareiškė Lietuvos prezidentas Adamkus.

Lietuvos prezidentas Adamkus (iš www.president.lt)

Lietuvos [užsienio reikalų ministras](#) Petras Vaitiekūnas plačiau paaiškino Lietuvos žvilgį į politinę padėtį Kaukaze. "NATO padarė klaidą balandžio mėnesį, kai nedavė Gruzijai ir Ukrainai [Narystės veiksmų plano](#). Galima sakyti, kad tai padėjo privesti prie dabartinės padėties Gruzijoje.

Lietuvos užsienio reikalų ministras Vaitiekūnas (iš wikipedia)

"Duodami Gruzijai ir Ukrainai NATO Narystės veiksmų planą, aiškiai parodytume Rusijai, jog [bergždžia](#) net bandyti savo jėgą rodyti. ES ir NATO turėtų būti žymiai daugiau įsijungę į senų konfliktų išsprendimo, pvz., [Kalnų Karabache](#) ir [Transdnestrijoje](#), kad ten įsivyratų tikra taika."

Vaitiekūnas tuo būdu priminė, jog, Tarybų Sąjungai suskilus, įvyko konfliktų, kurie dar nėra išspręsti.

O Lenkijos prezidentas Lech Kaczynski taip pasakė: "Šiuo momentu sunku suprasti, kodėl turėtume apdovanoti Rusiją. Atkreipkim dėmesį į tai, jog Rusija nesusilaukė jokių [sankcijų](#), o tai nėra protinga."

Lenkijos prezidentas Kaczynski (iš wikipedia)

Britai linkę pradėti derybas su Rusija, tačiau nesutinka, kad Rusija laikosi savo pažadų. Britų nuomone, reiktų aiškiai išdėstyti tai, ko Rusija dar neištesėjo. Jų nuomone, nereiktų to nusišnepti ar užmiršti per derybas su Rusija.

ES užsienio reikalų ministrai vėl susitiks apie šį klausimą tartis lapkričio 10 d. Anot prezidento Sarkozy: „Lietuviai [nepalaužiamai įsitikine](#), kad derybos neturėtų būti pradėtos, bet prancūzai žada jas vis dėlto pradėti,“ pareiškė prezidentas Sarkozy.

Ką tu galvoji – kaip ES turėtų su Rusija pasielgti? Parašyk savo nuomonę: redaktore@laikaiivaikams.org.

Žodynėlis.

pasitarimas: susirinkimas, kuriame nariai pakalba apie bendrus interesus

užsienio politika: sprendimai apie tai, kaip elgtis su kitais kraštais; ES atveju, kiti kraštai yra tie, kurie nepriklauso Europos Sąjungai; international relations

derybos: pasikalbėjimai, susitarimai; negotiations

atidėta: nukelta į vėlyvesnį laiką; postpone

sąlyga: reikalavimas; condition, requirement

trumpų nuotolių: kurios taiko į netolimus taikinius; Kaliningradas yra visai prie Lenkijos ir Lietuvos – ten nereikia ilgų nuotolių raketų; short-range

dislokuoti: atlikti kariuomenės dalių dislokaciją, kariuomenės dalis nukelti, nukraustyti į kitą vietą

energetika: nafta ir dujos; ES valstybės kurą (energiją – naftą ir dujas) gauna iš Rusijos

nepalankios: kritiškos

plonybės: detalės, smulkmenos; hair-splitting details

stebėtojai: tie, kurie tikrina, žiūri, ar viskas padaryta, kas turi būti padaryti, žiūri, ar yra tvarka ir taika (žrk. „Laikai vaikams“ rugsėjo ir spalio numerius); observers

prieštarauti: neatitikti; to contradict

pirmininkavimas: Europos Sąjungai politiškai vadovauja Europos Vadovų Taryba. Tarybai priklauso ES valstybių vadovai (prezidentai arba ministrai pirmininkai). Tarybos prezidentas keičiasi kas 6 mėnesius, rotaciniu būdu. Šiuo metu pirmininkauja Prancūzijos prezidentas Nicolas Sarkozy. Sausio mėnesį turi pirmininkauti Čekija.

neištesėti savo pažadų: nepadaryti, ką pažadėjai; to break your promises

užsienio reikalų ministras: tas valdžios atstovas, kuris prezidentui atsakingas už visus reikalus, liečiančius svetimas valstybes; Minister of Foreign Affairs

Narystės veiksmų planas: tai, ką valstybė turi atlikti, kad įsijungtų į NATO; MAP (Membership Action Plan)

bergždžia: bereikšmis, bereikalingas; useless, pointless

Kalnų Karabachas: regionas Azerbaidžane, kur gyvena armenai. Ten yra daug naftos. 1991 m. armenai tame regione paskelbė nepriklausomybę ir pradėjo konfliktą su Azerbaidžanu. Jokia valstybė jos nepriklausomybės nepripažino. (Nagorno-Karabakh)

(šviesesne spalva pažymima Kalnų Karabachas; iš wikipedia)

Transdnestrėja: regionas tarp Ukrainos ir Moldavijos, kuris 1991 m. paskelbė nepriklausomybę ir pradėjo karą su Moldavija (kuri buvo kaip tik paskelbusi nepriklausomybę nuo Tarybų Sąjungos). Jokia kita valstybė jos nepriklausomybės nepripažino. (angliškai įvairiai vadinama, pvz., Transdnestrė, Transnistria)

sankcijos: bausmės; sanctions

nepalaužiamai įsitikinę: nepakeis nuomonės; adamant